Vlákna a konkurentné výpočty

(pokračovanie)

dnes bude:

- komunikácia cez rúry (pipes),
- synchronizácia a kritická sekcia (semafóry),
- deadlock

literatúra:

- <u>Thinking in Java, 3rd Edition</u>, 13.kapitola,
- Concurrency Lesson, resp. Lekcia Súbežnosť,
- <u>Java Threads Tutorial</u>,
- Introduction to Java threads

Cvičenia:

- Simulácie grafické, javafx (ak treba, použiť existujúci kód),
- napr. iné triedenie, iné guličky, plavecký bazén, lienky na priamke, ...

Pozastavenie/uspanie vlákna

- zaťaženie vlákna (nezmyselným výpočtom) vyčerpáva procesor, potrebujeme jemnejšiu techniku,
- nasledujúci príklad ukáže, ako uspíme vlákno bez toho aby sme zaťažovali procesor nepotrebným výpočtom,
- vlákno uspíme na čas v milisekundách metódou Thread.<u>sleep(long millis)</u> throws <u>InterruptedException</u>,
- spánok vlákna môže byť prerušený metódou Thread.interrupt(), preto pre sleep musíme ošetriť výnimku <u>InterruptedException</u>,
- ak chceme počkať, kým výpočeť vlákna prirodzene dobehne (umrie), použijeme metódu Thread.join()
- ak chceme testovať, či život vlákna bol prerušený, použijeme metódu boolean isInterrupted(), resp. Thread.interrupted().

Uspatie vlákna

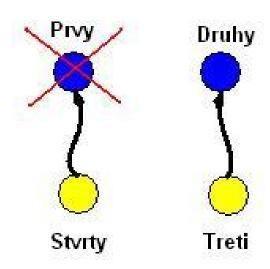
```
public class SleepingThread extends Thread {
                                                                               #1: 5
 private int countDown = 5;
                                                                               #1: 4
 private static int threadCount = 0;
                                                                               #1: 3
                                                                               #1: 2
 public SleepingThread() { ... .start(); }
                                                                               #1: 1
 public void run() {
                                                                               #2: 5
  while(true) {
                                                                               #2: 4
                                                                               #2: 3
    System.out.println(this);
                                                                               #2: 2
    if(--countDown == 0) return;
                                                                               #2: 1
    try {
                                                                               #3: 5
        sleep(100);
                                           // uspi na 0.1 sek.
                                                                               #3: 4
    } catch (InterruptedException e) { // výnimku musíme ochytiť
                                                                               #3: 3
                                                                               #3: 2
        throw new RuntimeException(e); // spánok bol prerušený
                                                                               #3: 1
                                                                               #4: 5
                                                                               #4: 4
                                                                               #4: 3
                                                                               #4: 2
 public static void main(String[] args) throws InterruptedException {
                                                                               #4: 1
  for(int i = 0; i < 5; i++) {
                                                                               #5: 5
     new SleepingThread().join(); // počkaj kým dobehne
                                                                               #5: 4
                                                                               #5: 3
     System.out.println("--");
                                                                               #5: 2
 } }
                                                                               #5: 1
```

Súbor: SleepingThread.java

Čakanie na vlákno

- nasledujúci príklad vytvorí 4 vlákna,
- dva modré (Prvy, Druhy) triedy Sleeper, ktorý zaspia na 1.5 sek.
- ďalšie dva žlté (Treti, Stvrty) triedy Joiner, ktoré sa metódou join() pripoja na sleeperov a čakajú, kým dobehnú,
- aby vedelo vlákno triedy Joiner, na koho má čakať, konštruktor triedy Joiner dostane odkaz na vlákno (sleepera), na ktorého má čakať,
- medzičasom, výpočet vlákna Prvy násilne zastavíme v hlavnom vlákne metódou interrupt().

```
// hlavný thread:
Sleeper prvy = new Sleeper("Prvy", 1500);
Sleeper druhy = new Sleeper("Druhy", 1500),
Joiner treti = new Joiner("Treti", druhy),
Joiner stvrty = new Joiner("Stvrty", prvy);
prvy.interrupt();
```


Súbor: SleeperJoiner.iava

Čakanie na vlákno - Sleeper

```
class Joiner extends Thread {
                                                private Sleeper sleeper;
class Sleeper extends Thread {
                                                public Joiner(String name, Sleeper sleeper) {
 private int duration;
                                                 super(name);
                                                 this.sleeper = sleeper;
 public Sleeper( String name,
                                                 start();
                   int sleepTime) {
  super(name);
                                                public void run() {
  duration = sleepTime;
                                                try {
                                                  sleeper.join();
  start();
                                                 } catch (InterruptedException e) {
                                                  throw new RuntimeException(e);
 public void run() {
                                                 System.out.println(getName() + "dobehol");
  try {
     sleep(duration);
   } catch (InterruptedException e) {
     System.out.println(getName() + " preruseny");
                                                                                 Druhy
    return;
  System.out.println(getName() + " vyspaty");
                                                                                  Treti
                                                                      Stvrty
                   Súbor: Sleeper.java
```

Súbor: Sleeper.java

akanie na vlákno - Joiner

```
class Sleeper extends Thread {
                                               class Joiner extends Thread {
 private int duration;
                                                 private Sleeper sleeper;
 public Sleeper(String name, int sleepTime) {
                                                 public Joiner(String name,
  super(name);
                                                   Sleeper sleeper) {
  duration = sleepTime;
                                                  super(name);
  start();
                                                  this.sleeper = sleeper;
 public void run() {
                                                  start();
  try {
   sleep(duration);
  } catch (InterruptedException e) {
                                                 public void run() {
   System.out.println(getName() + " preruseny");
                                                 try {
   return;
                                                   sleeper.join();
  System.out.println(getName() + " vyspaty");
                                                  } catch (InterruptedException e) {
                                                   throw new RuntimeException(e);
}
                  Druhy
                                                  System.out.println(getName() + "
                                                   dobehol");
                             Prvy preruseny
                             Styrty dobehol
                             Druhy vyspaty
         Stvrty
                             Treti dobehol
```

Súbor: Joiner.java

Komunikácia medzi vláknami

- doteraz sme mali príklady vlákien, ktoré medzi sebou (počas ich behu...)
   nekomunikovali (ak teda nerátame za komunikáciu, že sa zabíjali),
- ak chceme, aby si vlákna vymieňali dáta, vytvoríme medzi nimi rúru (pipe),
- rúra pozostáva z jednosmerne orientovaného streamu, ktorý sa na strane zapisovača (producenta, Sender) tvári ako PipedWriter, a na strane čítača (konzumenta, Reader) ako PipedReader,
- aby čítač čítal z rúry, ktorú zapisovač pre neho vytvoril, musíme mu poslať odkaz na vytvorenú rúru PipedWriter, inak máme dve rúry...
- do rúry možeme písať bajty, znaky, reťazce, objekty, v závislosti, ako si rúru zabalíme (viď techniky z I/O prednášky),
- vytvoríme objekt Sender (producent), ktorý do rúry zapíše znaky A, B, ..., z
- objekt Reader (konzument), ktorý číta znaky z rúry a vypíše A, B, ..., z

Súbor: SenderReceiver.java

Výstupná rúra

```
class Sender extends Thread {
 private Random rand = new Random();
 private PipedWriter out =
   new PipedWriter(); // vytvor rúru na zápis, rúra je ukrytá, private
 public PipedWriter getPipedWriter() {
   return out; // daj rúru, bude ju potrebovať Reader na nadviazanie spojenia
 public void run() {
  while(true) {
   for(char c = 'A'; c <= 'z'; c++) {
    try {
      out.write(c);
                                      // vypíš znaky abecedy do rúry
      sleep(rand.nextInt(500)); // a za každým počkaj max.½ sek.
     } catch(Exception e) {
      throw new RuntimeException(e);
```

Súbor: Sender.java

Vstupná rúra

```
class Receiver extends Thread {
 private PipedReader in;
 public Receiver(Sender sender) throws IOException {
  in = new PipedReader(sender.getPipedWriter()); // vytvor vstupnú
                                    // rúru napojenú na výstupnú rúru Sendera
 public void run() {
  try {
                                    // čítaj zo vstupnej rúry a píš na konzolu
   while(true)
                                                                           Read: A
      System.out.println("Read: " + (char)in.read());
                                                                           Read: B
  } catch(IOException e) {
                                                                           Read: C
   throw new RuntimeException(e);
                                                                           Read: D
                                                                           Read: E
                                                                           Read: F
                                                                           Read: G
                                                                           Read: H
                                                                           Read: I
                                                                           Read: J
                                                                           Read: K
                                                                           Read: L
                                                                           Read: M
                                                                           Read: N
                                                                           Read: O
                                                                           Read: P
                                                                           Read: Q
                                                        Súbor: Receiver.iava
                                                                           Read: R
```

Synchronizácia

- v prípade, ak dve vlákna zdieľajú nejaký zdroj, môže dôsť k nepredvídateľnej interakcii vlákien (napr. jeden číta, druhý píše),
- spôsob, akým sa riadi prístup k zdieľaným zdrojom (synchronizácia) sa volá:
  - kritická sekcia,
  - semafór, mutex, PV operácie,
  - java monitor.
- skúsime si sami naprogramovať semafór, aby sme pochopili, prečo táto vlastnosť musí byť súčasťou jazyka, a nie naprogramovaná v jazyku,
- semafór reprezentuje celočíselná premenná semaphore inicializovaná na 0,
- ak je zdieľaný zdroj voľný, semaphore == 0,
- záujem použiť zdroj vyjadrím pomocou aquire(),
- ak prestanem používať zdroj, uvoľním ho pomocou release().
- Naivná implementácia vedie k tomu, že dve vlákna sa v istom čase dozvedia, že zdroj je voľný, oba si ho zarezervujú, a dochádza ku kolízii

Semafór

prvý pokus public class SemaphoreTester public class Semaphore { extends Thread { public void run() { // neoptimalizuj! while(true) // stále chce dnu a von private volatile int **semaphore = 0**; if(semaphore.available()) { yield(); // skôr to spadne ☺ // môžem vojsť ? semaphore.acquire(); public boolean available() { yield(); return semaphore == 0; semaphore.release(); yield(); // idem dnu! public void acquire() { ++semaphore; } public static void main(String[] args) // odchádzam... throws Exception { // pustíme semafór a dva testery public void release() { Semaphore sem=**new Semaphore**() .start(); --semaphore; } new **SemaphoreTester(sem)**.start(); new **SemaphoreTester(sem)** .start();

Synchronizovaná metóda

Riešenie: Java ponúka konštrukciu synchronized:

• **synchronizovaná metóda** – nie je možné súčasne volať dve synchronizované metódy toho istého objektu (kým sa vykonáva jedna synchronizovaná, ostatné sú pozastavené do jej skončenia).

```
public class SynchronizedSemaphore extends Semaphore {
  private volatile int semaphore = 0;
  public synchronized boolean available() { return semaphore == 0; }
  public synchronized void acquire() { ++semaphore; }
  public synchronized void release() { --semaphore; }
```

```
... a teraz to už pojde ?
public void run() {
    while(true)
    if(semaphore.available()) {
        semaphore.acquire();
        semaphore.release();
    }
}
```


Synchronizovaná (kritická) sekcia

Atomická operácia:

- sú operácie, ktoré sú nedeliteľné pre plánovač vlákien, napr. nie je možné, aby jedno vlákno zapísalo len spodné 2 bajty do premennej int,
- čítanie a zápis do premenných primitívnych typov a premenných deklarovaných ako volatile je atomická operácia.

ale

 operácie nad zložitejšími štruktúrami nemusia byť synchronizované (napr. ArrayList, HashMap, LinkedList, ... (v dokumentácii nájdete Note that this implementation is not synchronized).

Riešenie:

synchronizovaná sekcia – správa sa podobne ako synchronizovaná metóda, ale musí špecifikovať objekt, na ktorý sa synchronizácia vzťahuje.

```
while(true)
synchronized(this) {
   if(semaphore.available()) {
      semaphore.acquire();
      semaphore.release();
   }
```

Nesynchronizovaný prístup

```
Iný, praktickejší príklad dátovej štruktúry, ku ktorej nesynchronizovane pristupujú (modifikujú ju) dve vlákna:
public class ArrayListNotSynchronized extends Thread {
   ArrayList<Integer> al = new ArrayList<Integer>(); // štruktúra
   int counter = 0;
                                                                 // počítadlo
   //not synchronized
   public void add() {
         System.out.println("add "+counter);
         al.add(counter); counter++; // pridaj prvok do štruktúry
   //not synchronized
   public void delete() {
         if (al.indexOf(counter-1) != -1) { // nachádza sa v štruktúre
                  System.out.println("delete "+(counter-1));
                  al.remove(counter-1); counter--; // vyhod' zo štruktúry
                                                         Súbor: ArrayListNotSynchronized.java
```

Pokračovanie – dve vlákna

Vlákno t1 pridáva prvky, vlákno t2 maže zo štruktúry

```
public class ArrayListTester extends Thread {
   boolean kind;
   static ArrayListNotSynchronized al = new ArrayListNotSynchronized();
   public ArrayListTester(boolean kind) { this.kind = kind; }
   public void run() { ... a dostaneme (keď zakomentujeme System.out.println):
     while (true) { Exception in thread "Thread-2" <u>java.lang.IndexOutOfBoundsExcepti</u>
        if (kind)
                        Index: 17435, Size: 17432
                         at java.util.ArrayList.RangeCheck(Unknown Source)
         al.add();
                         at java.util.ArrayList.remove(Unknown Source)
        else
                         at ArrayListNotSynchronized.delete(ArrayListNotSynchronized.java::
         al.delete();
                         at ArrayListTester.run(ArrayListTester.java:12)
   public static void main(String[] args) {
         new ArrayListTester(true).start();
         new ArrayListTester(false).start();
                                                                Súbor: ArrayListTester.java
```

Synchronizovaná metóda vs. štruktúra

```
public class ArrayListNotSynchronized extends Thread {
ArrayList<Integer> al = new ArrayList<Integer>();
int counter = 0;
   synchronized public void add() { al.add(counter); counter++; }
   synchronized public void delete() {
     if (al.indexOf(counter-1) != -1) { al.remove(counter-1); counter--; }
}
public class ArrayListSynchronized extends Thread {
   List al = Collections.synchronizedList(new ArrayList());
   int counter = 0;
   public void add() { al.add(counter); counter++; }
   public void delete() {
     if (al.indexOf(counter-1) != -1) { al.remove(counter-1); counter--; }
```

Monitor a akacia listina

```
Každý objekt má monitor, ktorý obsahuje jediné vlákno v danom čase. Keď sa vstupuje do synchronizovanej sekcie/metódy viazanej na tento objekt, vlákno sa poznačí v monitore. Ak sa opäť pokúša vlákno dostať do synchronizovanej sekcie, monitor už obsahuje iné vlákno, preto je vstup do sekcie pozastavený, kým toto neopustí sekciu (a monitor sa uvoľní).
```

Každý objekt má čakaciu listinu – tá obsahuje vlákna uspané prostredníctvom volania objekt.wait(), ktoré čakajú, kým iné vlákno prebudí tento objekt prostredníctvom objekt.notify().

Lopaty . cvi enie 9 (pomocou java.util.concurrent.Semaphore)

```
Semaphore sem = new Semaphore(N, true);
for (int i = 0; i < R; i++)
   new Robotnik(i, sem).start();
class Robotnik extends Thread {
private int id; private Semaphore sem; private int odrobene = 0;
public void run() { // životný cyklus
   while (odrobene < 10000) {
     try { sleep(rnd.nextInt(1000));} catch (InterruptedException e){} // spi
     try { sem.acquire(); } catch (InterruptedException e1) {} // čaká lopatu
     int cas = rnd.nextInt(1000);
     odrobene += cas;
     try { sleep(cas); } catch (InterruptedException e) { } // pracuje
     sem.release();
  System.out.println("Celkovy cas cakania "+id+ " "+celkovyCas);
                                                                      Súbor: Lopata.iava
```

Lopaty . cvi enie 9 (bez semafóru)

```
lopaty = new LinkedList<Lopata>();  // vyrobíme si lopaty do zoznamu
for (int i = 0; i < N; i++) lopaty.add(new Lopata());</pre>
for (int i = 0; i < R; i++) { // vyrobíme si robotníkov
  new Thread(Integer.toString(i)) {
   private Lopata moja;
                                         ? môže tu byť this ?
   public void run() {
   while (true) {
     synchronized (lopaty) {
                                                           // čaká na lopatu
       if (lopaty.size() > 0) {
         moja = lopaty.removeFirst();
       } else continue;
     try { sleep(r.nextInt(1000)); } catch (Interrup... e)
                                                                  pracuje
     synchronized (lopaty) {
                                                          // vráti na lopatu
        lopaty.add(moja); moja=null;
    try { sleep(r.nextInt(1000)); } catch (InterruptedException e){}
  }.start();
                                                                     Súbor: Jama.iava
ι
```

Lopaty. cvi enie 9 (pomocou wait-notify)

```
private int pocetLopatNaZemi = N;
public synchronized void zoberLopatu(){
   if (pocetLopatNaZemi==0)
      try { wait(); } catch (InterruptedException e) {}
   pocetLopatNaZemi--;
public synchronized void polozLopatu(){
   notify(); pocetLopatNaZemi++;
while (odrobene < 10000) {
   try { sleep(rnd.nextInt(1000);); } catch (InterruptedException e) {} //spi
   lopata.zoberLopatu();
                                                                        // čaká
   cas = rnd.nextInt(1000);
                                                                     // pracuje
   odrobene += cas;
   try { sleep(cas); } catch (InterruptedException e) { }
                                                                      // položí
   lopata.polozLopatu();
System.out.println("Celkovy cas cakania "+id+ " "+celkovyCas);
                                                                       Súbor: Lopata1.java
```

Lopaty. cvi enie 9 (so skuto nými lopatami)

```
private int pocetLopatNaZemi = N;
public synchronized int zoberLopatu() throws InterruptedException {
   if (pocetLopatNaZemi==0) wait();
   pocetLopatNaZemi--;
   return pocetLopatNaZemi; // zlé riešenie, prečo ?
public synchronized void polozLopatu() throws InterruptedException {
   notify(); pocetLopatNaZemi++;
static ArrayList<Integer> lopaty = new ArrayList<Integer>(); // skutočné lopaty
public synchronized Integer zoberLopatu() throws InterruptedException {
   if (lopaty.size() == 0) wait();
   return lopaty.remove(0);
                            // zober prvú lopatu v zozname
public synchronized void polozLopatu(Integer lopa) throws InterruptedException {
   Lopaty.add(Lop);  // pridaj lopatu do zoznamu, na koniec ?, začiatok ?
   notify();
                                                            Súbor: RobotniciBezSemaforu.iava
```

Lopaty. cvi enie 9 (s ascii lopatami)

```
final static char[] lopatyL = { '(', '[', '{', '<', '\\' }; // zober lopatu
final static char[] lopatyR = { ')', '}', '}', '>', '/'}; // polož lopatu
Integer lopata = cv.zoberLopatu();
System.out.println("Robotnik:" + id + " pracujem,zobral lopatu " + lopata );
System.out.print(RobotniciBezSemaforu.LopatyL[lopata]);
 . . .
cv.polozLopatu(lopata);
System.out.println("Robotnik:" + id + " polozil lopatu " + lopata);
System.out.print(RobotniciBezSemaforu.LopatyR[Lopata]);
 ([{][][](){}{)(][][][]{}(){}{)(]{}[][](){}{}{)(][][](){}{}{)(][][](){}{}{}{)(][][](){}{}{)(][][](){}{}{)(][][](){}{}{)(][][](){}{}{)(][][](){}{}{)(][][](){}{}{)(][][](){}{}{)(][][](){}{}{)(][](){}{}{)(][](){}{}{)(][](){}{}{)(][](){}{}{)(][](){}{}{)(][](){}{)(](){}{}{)(](){}{}{)(](){}{}{)(](){}{}{)(](){}{}{)(](){}{}{)(](){}{}{)(](){}{}{)(](){}{}{)(](){}{}{)(](){}{}{)(](){}{}{)(](){}{)(](){}{}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(](){}{)(){}{)(](){}{)(){}{)(](){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{)(){}{(){}{)(){}{)(){}{)(){}{(){}{)(){}{)(){}{(){}{)(){}{(){}{)(){}{(){}{)(){}{(){}{(){}{)(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){}{(){
 ([{][)(][}{)(][}{][}{(]{})(}{][}{(][}{]])
```

Thread demo

Simulujeme dve rovnako rýchlo be0iace vlákna

- s mo0nos ou pozastavenia a opätovného spustenia,
- slajder ukazuje ve kos kritickej oblasti,

ale,

" nesimulujeme ÿiaden monitor nad kritickou oblas ou, zatia ...

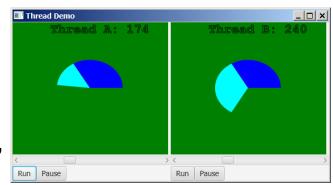
¥truktúra:

- ThreadPane je BorderPane a obsahuje panely:
  - . TOP: GraphicCanvas typu Canvas, kreslí modrý pizza diagram na základe troch uhlov,
  - . CENTER: Slider typu ScrollBar na nastavovanie ve kosti kritickej oblasti,
  - . BOTTON: FlowPane obsahujúci gombíky Run a Pause

Ako pozastavi animáciu:

- boolean suspended = false
- aktívne akanie while (true) { õ if (suspened) sleep(chvílo ku); õ }
- pasívne akanie, pomocou wait & notify

Zdroj: pôvodná appletová verzia http://www.doc.ic.ac.uk/~jnm/book/book applets/concurrency.html

Neaktívne akanie

wait & notify

```
synchronized void waitIfSuspended() throws InterruptedException {
  while (suspended) // ak je vlákno suspended, tak sa zablokuje vo wait
       wait();
}
if (!suspended) {
       suspended = true;
       display.setColor(Color.RED); // reakcia do GUI, premaluj na RED
void restartThread() { // reakcia na button Run, treba ODsuspendovať vlákno
  if (suspended) {
       suspended = false;
       display.setColor(Color.GREEN);// reakcia do GUI, premaľuj na GREEN
       synchronized (this) notify(); // tento notify odblokuje čakajúci wait
                                            Súbor: ThreadDemo, ThreadPanel.java
}
```

Semaphore loop

```
class SemaphoreLoop implements Runnable {
  public void run() {
    trv {
       while (true) {
         while (!ThreadPanel.rotate()) //false ak nie som v kritickej oblasti
                                       // život mimo kritickej oblasti
         semaphore.aquire();
                                 // vkroč do kritickej oblasti
         while (ThreadPanel.rotate()) // true ak som v kritickej oblasti
                                       // som v kritickej oblasti
         semaphore.release();
                             // výstup z kritickej oblasti
    } catch (InterruptedException e) { }
```

Súbor: SemaDemo.java

Semaphore main stage

```
public void start(Stage stage) throws Exception {
   BorderPane bp = new BorderPane();
   semaDisplay = new NumberCanvas("Mutex");
   StackPane.setAlignment(semaDisplay, Pos.CENTER);
   StackPane topPane = new StackPane(semaDisplay);
   bp.setTop(topPane);
   FlowPane pane = new FlowPane();
   thread1 = new ThreadPanel("Thread 1", Color.BLUE, true);
   thread2 = new ThreadPanel("Thread 2", Color.BLUE, true);
   thread3 = new ThreadPanel("Thread 3", Color. BLUE, true);
   Semaphore mutex = new DisplaySemaphore(semaDisplay, 1); ??? 2 ???
   thread1.start(new SemaphoreLoop(mutex));
   thread2.start(new SemaphoreLoop(mutex));
   thread3.start(new SemaphoreLoop(mutex));
   pane.getChildren().addAll(thread1, thread2, thread3);
   bp.setBottom(pane);
   Scene scene = new Scene(bp, 900, 450, Color. GREY);
   stage.setScene(scene);
   stage.setTitle("Semaphore Demo");
   stage.show();
}
```

Súbor: SemaDemo.java

Ohraničený buffer

Príklad: producer-consumer:

```
// zapíš objekt do buffra
  public synchronized void put(Object o) throws InterruptedException {
     while (count==size) wait(); // kým je buffer plný, čakaj...
     buf[in] = o;
     ++count;
     in=(in+1) % size;
     notify();
                                      // keď si zapísal, informuj čakajúceho
// vyber objekt do buffra
  public synchronized Object get() throws InterruptedException {
     while (count==0) wait(); // kým je buffer prázdny, čakaj...
     Object o =buf[out];
                                       Producer
                                                             Consumer
     buf[out]=null;
     --count;
     out=(out+1) % size;
                                      // ked' si vybral prvok, informuj ...
     notify();
     return (o);
                               Zdroj: http://www.doc.ic.ac.uk/~jnm/book/book applets/concurrency.html
```

New Thread Start Runnable The run method terminates Dead

Stavy vlákna

- new nenaštartovaný ešte,
- runnable može bežať, keď mu bude pridelený CPU,
- dead keď skončí metóda run(), resp. po stop(),
- blocked niečo mu bráni, aby bežal:
  - sleep(miliseconds) počká daný čas, ak nie je interrupted...
  - wait(), resp. wait(milisec) čaká na správu notify() resp. notifyAll() ,
  - čaká na I/O,
  - pokúša sa zavolať synchronized metódu.

sleep vs. wait

keď vlákno volá wait(), výpočet je pozastavený, ale iné synchronizované metódy (tohto objektu) môžu byt volané

Večerajúci filozofovia

```
class Fork {
   private boolean taken=false;
   private PhilCanvas display;
   private int identity;
   Fork(PhilCanvas disp, int id) {
     display = disp; identity = id;}
 synchronized void put() {
    taken=false;
    display.setFork(identity,taken);
    notify();
 synchronized void get() throws java.lang.InterruptedException {
    while (taken) wait();
    taken=true;
    display.setFork(identity,taken);
```

Zdroj: http://www.cse.psu.edu/~catuscia/teaching/cg428/Concurrency_applets/concurrency/diners/

Súbor: Fork.java

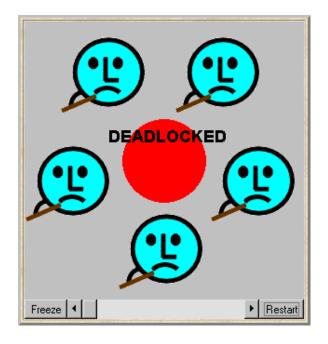
Večerajúci filozofovia

```
class Philosopher extends Thread {
private PhilCanvas view;
 public void run() {
  try {
    while (true) {
                                                // thinking
      view.setPhil(identity,view.THINKING);
      sleep(controller.sleepTime());
                                                 // hungry
      view.setPhil(identity,view.HUNGRY);
      right.get();
                                                // gotright chopstick
      view.setPhil(identity,view.GOTRIGHT);
      sleep(500);
      left.get();
                                                         // eating
      view.setPhil(identity,view.EATING);
      sleep(controller.eatTime());
      right.put();
      left.put();
   } catch (java.lang.InterruptedException e){}
      Zdroj: http://www.cse.psu.edu/~catuscia/teaching/cg428/Concurrency applets/concurrency/diners/
```

Súbor: Philosopher.java

Večerajúci filozofovia

```
for (int i =0; i<N; ++i)
    fork[i] = new Fork(display,i);
for (int i =0; i<N; ++i){
    phil[i] = new Philosopher
        (this,i,fork[(i-1+N)%N],fork[i]);
    phil[i].start();
}</pre>
```



```
Phil 0 thinking
Phil 0 has Chopstick 0 Waiting for Chopstick 1
Phil 0 eating
Phil 0 thinking
Phil 0 has Chopstick 0 Waiting for Chopstick 1
Phil 0 eating
Phil 0 thinking
Phil 0 has Chopstick 0 Waiting for Chopstick 1
Phil 0 eating
Phil 0 thinking
Phil 0 has Chopstick 0 Waiting for Chopstick 1
Phil 0 eating
Phil 0 thinking
Phil 0 has Chopstick 0 Waiting for Chopstick 1
Phil 0 eating
Phil 0 thinking
Phil 0 has Chopstick 0 Waiting for Chopstick 1
Phil 1 thinking
Phil 2 thinking
Phil 3 thinking
Phil 4 thinking
Phil 1 has Chopstick 1 Waiting for Chopstick 2
Phil 2 has Chopstick 2 Waiting for Chopstick 3
Phil 3 has Chopstick 3 Waiting for Chopstick 4
Phil 4 has Chopstick 4 Waiting for Chopstick 0
```

```
class Philosopher extends Thread {
                                                               Poučený
private PhilCanvas view;
 public void run() {
                                                            večerajúci
  try {
   while (true) {
                                           // thinking
    view.setPhil(identity,view.THINKING);
    sleep(controller.sleepTime());
                                           // hungry
                                                                  filozof
    view.setPhil(identity,view.HUNGRY);
      if (identity%2 == 0) {
        left.get();
                                           // gotleft chopstick
         view.setPhil(identity,view.GOTLEFT);
      } else {
          right.get();
                                                   // gotright chopstick
          view.setPhil(identity,view.GOTRIGHT);
      sleep(500);
      if (identity%2 == 0)
          right.get();
                                                   // eating
      else
         left.get();
                                                   // eating
     view.setPhil(identity,view.EATING);
    sleep(controller.eatTime());
    right.put();
    left.put();
   catch (java.lang.InterruptedException e){}
                 Zdroj: http://www.cse.psu.edu/~catuscia/teaching/cg428/Concurrency_applets/concurrency/diners/
                                                                      Súbor: FixedPhilosopher.java
```